

စိတ်ကူးချို့ချို့ကားပေးပါ

NGO
ထူထောင်လိုသူများအတွက်
ကွန်ရက်၊ အသင်း၊ NGO ဆိုင်ရာ
ဗျူဟာများ
ဒေါက်တာထွန်းဝင်း

အခန်း (၁) ကွန်ရက်အကြောင်း

ကွန်ရက် (Network) ကို ဘယ်လို အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုထားလဲဆိုတော့ A GROUP OR SYSTEM OF INTERCONNECTED PEOPLE OR THINGS ဟု ဆိုပါသည်။ ။ အဓိပ္ပာယ်ကတော့ ကွန်ရက်ဆိုတာ အုပ်စုတစ်ခု သို့မဟုတ် စနစ်တစ်ခုအတွင်းက လူပုဂ္ဂိုလ်တွေဖြစ်ကြပြီး ၎င်းတို့ အချင်းချင်း အချိတ်အဆက်၊ အဆက်အသွယ်ရှိကြသည် ဟု ဆိုပါသည်။ ။

ဒီတော့ ကွန်ရက်ဆိုသည် မှာ အသင်း TEAM တစ်ခုမဖြစ်သေးပါဘူး။ ကွန်ရက်နှင့် အသင်းနှိုင်းယှဉ်ချက်မှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်။ ။

ကွန်ရက်	အသင်း
ကွန်ရက်၌ပါဝင်သူများ တူညီသော ရည်ရွယ်ချက်ရှိချင်မှရှိမယ်	အသင်းသားများ တူညီသော ရည်ရွယ်ချက်ရှိတယ်
အချင်းချင်း ဆက်သွယ်မှုအား ကောင်းတယ်	အသင်းသားအချင်းချင်း ဆက်သွယ်မှုရှိတယ်

ကွန်ရက်အတွင်း သတင်းပြန့် တယ်	အသင်းက ရည်ရွယ်ချက်အတွက် အလုပ်လုပ်တယ်
အကောင်အထည် မထင်ရှား	အကောင်အထည်မြင်နိုင်သည် ထင်ရှားသည်
မှတ်ပုံမတင်သော ကွန်ရက်များ ကမ္ဘာပေါ်မှာ များစွာရှိတယ်	အသင်းအဖွဲ့များ မှတ်ပုံတင်ကြသည်

အသင်းအဖွဲ့မှတ်ပုံတင်လျှောက်ထားဆဲ အုပ်စုများ ဟာ မှတ်ပုံတင်ခွင့်မရရှိသေးမီကာလမှာ ကွန်ရက်သဏ္ဌာန်နဲ့ တည်နေတတ်ပါတယ်။

အချို့ကွန်ရက်များ ဟာ အသင်းလောင်းလျာ ဖြစ်နေတတ်သော်လည်း အချို့ကွန်ရက် များ ဟာ အသင်းလောင်းလျာ မဟုတ်ပါဘူး။

*

လူငယ်တို့ သိအပ်သော အသင်းလောင်းလျာ မဟုတ်သော ကွန်ရက်တစ်ခု၏ ပုံသဏ္ဌာန်

ယနေ့အခါသမယမှာ ကွန်ရက် (Network) ဆိုတဲ့ စကားလုံးဟာ နာမည်ကျော် လာပါတယ်။ ပွင့်လင်းလာတဲ့ ခေတ်ကို ရောက်လာတဲ့ အခါမှာ အသင်းအဖွဲ့အရေအတွက်ဟာ အထူးတိုးတက်များ ပြားလာခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အသင်းအဖွဲ့ဆိုတာဟာ အကန့်အသတ်တွေ အများကြီးရှိပါတယ်။ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းတွေလည်း အများကြီးရှိပါတယ်။ ဥပဒေစည်းမျဉ်း စည်းကမ်းတွေလည်း အများကြီးရှိတယ်။ ဥပမာ အသင်းအဖွဲ့မှတ်ပုံတင်ရသော စည်းမျဉ်း မစသဖြင့်ရယ်လို့ အများကြီးရှိပါတယ်။ အဲဒီအခါမှာ အသင်းအဖွဲ့ဖွဲ့လိုသူတွေဟာ အသင်းလို့ နာမည်မတပ်သေးဘဲ ကွန်ရက်ဆိုပြီး ခေတ္တစုစည်းပြီး၊ ယာယီရပ်တည်ပြီး အသင်းတစ်ခုဖွဲ့ခွင့်ရရန်၊ မှတ်ပုံတင်ခွင့်ရရန် ကြိုးစားရတာကို တွေ့ရပါတယ်။ ဒီတော့ အချို့ကွန်ရက်ဆိုတာဟာ အသင်းအဖွဲ့လောင်းလျာတွေဖြစ်ကြပါတယ်။ ဒီတော့ ကွန်ရက်ရယ်လို့ စဖွဲ့ကတည်းက ကွန်ရက်ဟာအသင်းအဖွဲ့ ဆန်ဆန်ဖြစ်နေတတ်ပါတယ်။ ဥပမာ အသင်းမှာ ဥက္ကဋ္ဌ၊ အတွင်းရေးမှူး၊ အဖွဲ့ဝင်ရှိသလိုကွန်ရက်မှာ လည်း ဥက္ကဋ္ဌ၊ အတွင်းရေးမှူး အဖွဲ့ဝင်တွေရှိပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကွန်ရက် (Network) ရဲ့ မူလအဓိပ္ပာယ်ကတော့ အနာဂတ်မှာ အသင်းတစ်ခု ဖြစ်လာရန်မဟုတ်ပါဘူး။

Network ရဲ့ အဓိပ္ပာယ်ကဒီလိုပါ။

Network

Closely conneced group of people, companies . . . etc . . . , that exchange information.

ကွန်ရက်ဆိုသည် မှာ နီးစပ်စွာအဆက်အသွယ်ရှိနေသော လူအုပ်စု သို့မဟုတ် ကုမ္ပဏီအုပ်စုဖြစ်ပြီး သတင်းဖလှယ်ခြင်းအစရှိသော လုပ်ငန်းများကို လုပ်ဆောင်သည် ဟု အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုပါသည်။ ဒီတော့ ကွန်ရက်၏ အဓိကထင်ရှားသော အလုပ်ကတော့ သတင်းဖလှယ်ခြင်းပဲဖြစ်ပြီး အသင်း၏ ထင်ရှားသော အလုပ်ကတော့ အသင်းရဲ့ ရည်မှန်းချက် ကိုရောက်အောင် သွားခြင်းပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဤ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်အရကတော့ ကွန်ရက်ဟာ နောင်တစ်ချိန်မှာ အသင်းရယ်လို့ ဖြစ်လာရန် မလိုပါဘူး။ ကွန်ရက်တစ်ခုရဲ့ ဥပမာ သဏ္ဌာန်ကို တင်ပြလိုက်ပါတယ်။ ဦးစွာ “ပုံ” ဆိုတာနဲ့ “သဏ္ဌာန်” ဆိုတာနဲ့ ကွဲပြားအောင် တင်ပြရရင် “ပုံ” သို့မဟုတ် Picture ဆိုတာလှုပ်ရှားမှုမရှိတဲ့ ရုပ်တစ်ခုရဲ့ ပုံရိပ်ဖြစ်ပါတယ်။ ဥပမာ မောင်ဘရဲ့ ပန်းချီပုံဆွဲရင် မောင်ဘဟာပုံထဲမှာ မလှုပ်ရှားပါဘူး။ မောင်ဘရဲ့ တစ်နေ့တာလှုပ်ရှားမှု သဏ္ဌာန် ဆိုရင်တော့ ပုံတန် (Pattern) လို့ ခေါ်ပါတယ်။ ဥပမာ မောင်ဘဟာ နံနက် ၅နာရီ အပ်ရာထတယ်။ လက်ဖက်ရည်သောက်ပြီး ဖိနပ်ရုံမှာ လမ်းလျှောက်တယ်။ (၇)နာရီ အိမ်ပြန် ရောက်တယ်။ ၈ နာရီရုံးသွားတယ်။ ညနေ ၅ နာရီပြန်လာတယ်ဆိုတဲ့ ဖြစ်စဉ်ဟာလှုပ်ရှားသဏ္ဌာန် Pattern ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီတော့ ကွန်ရက်ရဲ့ သဏ္ဌာန်ဆိုရင် လှုပ်ရှားနေပုံကို သရုပ်ဖော်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ပြောရမယ် ဆိုရင်တော့ ကျွန်တော်ဟာ NGO တွေမှာ အလုပ်လုပ်တုန်းက ကျေးလက် ဒေသတွေမှာ ဖွဲ့စည်းထားတဲ့ ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ကော်မတီ (Village Health Committee(VHC)) တွေကို စေ့ဆော်ပြီး ကျန်းမာရေးကိစ္စတွေ ဆောင်ရွက်ရန် တိုင်ပင်ဆွေး

နွေး ဖူးပါတယ်။ VHC အစည်းအဝေးလုပ်ဖို့ ရွာထဲကဓမ္မာရုံသို့ အစည်းအဝေးခေါ်ရင် လာတဲ့ လူ ရှားပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ညနေဘက်ရွာလယ်က ရေတွင်းမှာ ရေခပ်သူ၊ အဝတ်လျှော်သူ၊ ရေချိုးသူတွေများ လှတယ်။ အဲဒီမှ ရွာသားတွေက VHC အစည်းအဝေးမှာ ဒေါက်တာထွန်းဝင်းက ဘာပြောလဲ ဘာတွေလုပ်ကြတာလဲ မေးကြတယ်။ ဒီတော့ VHC က အသင်းနဲ့တူပြီး ရွာလယ် ရေတွင်းစကားဝိုင်းက ကွန်ရက် Network ဖြစ်ပါတယ်။ Network မှာ ဥက္ကဋ္ဌလုပ်မယ့်သူ မရှိပါ။ စကားပြောတာပိုပြီး ပွင့်လင်းပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့ ငယ်ငယ်ကအဆိုကျော် ကိုင်ဇာရဲ့ သီချင်းတစ်ပုဒ်မှာ ကြားဖူးတာကတော့ “သူငယ်ချင်းရေ လက်ဖက်ရည်ဆိုင်ကို သွားကြပါစို့လေ ခြောက်နာရီတောင် ထိုးပြီပါပေါ့လေ” ဆိုတာ ကြားဖူးတယ်။

အဲဒီလက်ဖက်ရည်ဆိုင်က သူငယ်ချင်းတွေတွေ့ဆုံပွဲဟာ Network ဖြစ်ပါတယ်။

လွန်ခဲ့တဲ့ ရက်အနည်းငယ်က ကျွန်တော်ဟာ မိတ်ဆွေဖြစ်သူ စာရေးဆရာတစ်ယောက်နဲ့ အတူ အဖော်ကောင်းလို့ လက်ဖက်ရည်ဝိုင်းတစ်ခုကို ရောက်သွားခဲ့ပါတယ်။ လက်ဖက်ရည်ဆိုင် ကတော့ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်အကြောင်း၊ အဓိပတိလမ်း၊ သစ်ပုပ်ပင်၊ ကံ့ကော်တော၊ အင်းလျားကန် တို့ ကို ယခင်ခေတ် ဝတ္ထုတွေမှာ စာဖွဲ့တဲ့ အခါ အဲဒါတွေနဲ့ အပြိုင်စာဖွဲ့ခံရတဲ့ နာမည်ကျော် ဦးချစ် လက်ဖက်ရည်ဆိုင်ဖြစ်ပါတယ်။

၁၉၇၀ ပြည့်လွန်ခေတ်တွေက ကျွန်တော်တို့ က ဟံသာဝတီအဝိုင်းကြီး နားက ပြည်လမ်း ဆေးတက္ကသိုလ်(လိပ်ခုံး)မှာ ကျောင်းတက်တော့ ကပ်လျက်တက္ကသိုလ်က ပညာရေးတက္ကသိုလ်၊ အဲဒီကနေ နည်းနည်းလျှောက်တော့ ယခင်အခေါ် ရာဇူး (RASU) ရန်ကုန်ဝိ

ဇွာနှင့် သိပ္ပံတက္ကသိုလ် (ယခုရန်ကုန်တက္ကသိုလ်) ဆိုတာရှိပြီး ၎င်းနဲ့ ကပ်လျက်က ရန်ကုန်စီးပွားရေး တက္ကသိုလ်ဖြစ်ပါတယ်။

အဲဒီတုန်းက ဦးချစ်လက်ဖက်ရည်ဆိုင်ကို ရောက်ခဲ့ဖူးတယ်။ ယခုတော့ ရန်ကုန် တက္ကသိုလ်က ဦးချစ်လက်ဖက်ရည်ဆိုင်ကို ရောက်ရပြန်ပြီ။ အဲဒီမှာ စာအုပ်ထုတ်ဝေသူ လေးငါးဦးနဲ့ စာရေးဆရာ အချို့ အပတ်စဉ်ကြာသပတေးနေ့တိုင်း လက်ဖက်ရည် လာသောက် ကြတယ်။ အဲဒီနေရာဟာ စာရေးဆရာအသင်း မဟုတ်သလို ထုတ်ဝေသူ အသင်းလည်း မဟုတ်ပါဘူး။ ဒီတော့စာရေးသူနဲ့ ထုတ်ဝေသူတချို့ Netwo rk သဏ္ဌာန်ဖြစ်နေတယ်။ ဥက္ကဋ္ဌ လုပ်မယ့်သူလည်း မရှိဘူး။ စာအုပ်ထုတ်မယ့် ကိစ္စဆွေးနွေးကြတယ်။ လုပ်ငန်းကိစ္စတွေ ခရီးရောက်တာမြန်ဆန်လှပါတယ်။

ယခုခေတ်မဟုတ်နောက်ဆုံးပေါ်ကွန်ရက်တစ်ခုကတော့ အင်တာနက်ပါပဲ။ အင်တာနက်မှာ လူမှုကွန်ရက် (Social Network) တွေ အများကြီးရှိပါတယ်။

အသင်းအစည်းအဝေးတွေမှာ ဆိုရင် မိမိပြောတဲ့ စကားကို မိမိတာဝန်ယူရပါတယ်။ ဥပမာ - တစ်ဖက်သားကို မကောင်းပြောရင် တကယ်လို့ အဲဒီတစ်ဖက်သားကောင်းနေရင် မိမိမှာ မိမိရဲ့ မှားတဲ့ စကားအတွက် တာဝန်ရှိသွားပါတယ်။

အင်တာနက်မှာ ကျတော့ ပြောတဲ့ လူပုဂ္ဂိုလ်က ဘယ်သူမှန်းမသိဘူး။ ဒီတော့ တာဝန်ယူစရာ မလိုဘူး။ တာဝန်ယူခြင်း၊ မယူခြင်းဆိုင်ရာ ဒဿနကတော့ ဒီလိုပါ။ ဥပမာ - လူတစ်ယောက်က “ကျွန်တော် ပြောတာကို ယုံပါ။ ကျွန်တော် တကယ်မသိဘဲ မပြောပါဘူး” လို့ ပြောရင် သူပြောတဲ့ စကားကို သူတာဝန်ယူရပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ လူတစ်ယောက်က

ပြောမယ်ဆိုပါစို့ “ကျွန်တော့် ယူဆချက်ကို ပြောပြပါမယ်။ ဒါပေမဲ့ ယူဆချက်သာ ဖြစ်လို့ မှားကောင်းမှားနိုင်ပါတယ်” လို့ ပြောရင်တော့ သူ့စကားကိုယုံချင်မှ လည်း ယုံကြပါ။ သူကလည်း တာဝန်ယူရန် မလိုပါဘူး။

“သိစေချင်လို့ ပြောတာ။ ယုံသင့်၊ မယုံသင့်ကတော့ ခင်ဗျားသဘောပဲ။ မယုံရင်လည်း ရပါတယ်” လို့ ဆိုရင် သူပြောတဲ့ စကားအတွက် သူတာဝန် ယူစရာမလိုပါဘူး။

Network မှာ အတင်းပြောရင် အသင်းအစည်းအဝေးမှာ ပြောတာလောက် တရားမဝင်ဘူး။ တာဝန်ယူမှုလည်း အားနည်းပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ထိန်းပြီးပြောစရာမလိုတဲ့ အတွက် ကွက်ကွက် ကွင်းကွင်းကြီး ပေါ်ပေါ် ထင်ထင်ကို ပြောလို့ ရပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ နားထောင်တဲ့ သူကတော့ မှန်၏။ မမှန်၏ ဆိုတာ ခွဲခြားစိတ်ဖြာတတ်ရပါမယ်။ အတင်းလို့ ဆိုတိုင်းလည်း သတင်းမှားတွေ ချည်းပဲလို့ တစ်ထစ်ချမှတ်ယူလို့ မရပါဘူး။ မှန်နေတဲ့ အတင်းတွေလည်း အများကြီးရှိပါတယ်။

ဒါပေမဲ့ အသင်းက အားနာစရာမလိုဘူး။ အကြောက်တရားကင်းတယ်။ ထိန်းပြီး ပြောစရာ မလိုလို့ ပိုမိုပွင့်လင်းတယ်။

အဲဒါတွေကတော့ ကွန်ရက်က အသင်းထက်ပိုပြီး အားသာချက်တွေ ပါပဲလို့ ဆိုချင်ပါတယ်။

အသင်းအဖွဲ့တို့ ၏ စပ်ကူးမပ်ကူးကာလ လှုပ်ရှားဟန်ဆိုသည် မှာ

ကောင်းသောရည်ရွယ်ချက်ရှိတဲ့ အသင်းအဖွဲ့မှန်သမျှဟာ နိုင်ငံတော် ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေး အတွက် အရေးပါလှပါတယ်။ ဒီတော့ အသင်းအဖွဲ့တွေ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ မြန်မြန်ဆန်ဆန် လုပ်နိုင်လေ။ နိုင်ငံတော်ကြီး တိုးတက်မှုမြန်ဆန်လေလေပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ အသင်းအဖွဲ့များ နိုင်ငံတော်အကျိုး မြန်မြန်သယ်ဆောင်နိုင်ရေးအလို့ ဌာ စပ်ကူးမပ်ကူးကာလ ဆိုတာရဲ့ အဓိပ္ပာယ်ကို ရှင်းလင်းတင်ပြလိုပါတယ်။ ဒီနေရာမှာ အသင်းအဖွဲ့ဆိုတာကို ခေတ္တမေ့ထားပြီးတော့ စပ်ကူးမပ်ကူးကာလ ဆိုတာ သီးခြားဥပမာနဲ့ တင်ပြချင်ပါတယ်။ ဆရာဝန်မှတ်ပုံတင်လက်မှတ်ရ ဆရာဝန်တစ်ယောက်မှာ လည်း စပ်ကူးမပ်ကူးကာလဆိုတာ ရှိတယ်။ တစ်ခါတုန်းက အာဖရိကန်နိုင်ငံတစ်ခုမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီမှာ DA S ဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးမှာ ဆေးတက္ကသိုလ် နောက်ဆုံးနှစ် စာမေးပွဲအောင်ပြီး သက်ဆိုင်ရာ ဆေးရုံကြီးတွေမှာ အလုပ်သင် ဆရာဝန်အဖြစ် တစ်နှစ်တာဝန် ထမ်းဆောင်ခဲ့ပါတယ်။ တစ်နှစ်ပြီးမြောက်ပြီးတဲ့ အခါ သက်ဆိုင်ရာ ဆေးရုံကြီး တွေက အလုပ်သင်ဆရာဝန်အဖြစ် ကောင်းမွန်စွာ တာဝန်ထမ်းဆောင်ခြင်း ပြီးမြောက်ပြီ ဖြစ်ကြောင်း ထောက်ခံစာပေးလိုက်ပါတယ်။ အဲဒီ ထောက်ခံစာရတဲ့ အခါ ထောက်ခံစာကိုကိုင်ပြီး သက်ဆိုင်ရာဆေးကောင်စီမှာ မှတ်ပုံတင်ဆရာဝန် (မြန်မာလိုအခေါ်တော့ ဆ.မ လို့ ခေါ်ပါတယ်) ဖြစ်လိုကြောင်း လျှောက်လွှာတင်ပြီးနောက် မှတ်ပုံ

တင်ကြေးကို သက်ဆိုင်ရာဘဏ်မှာ ချလန်နဲ့ ငွေသွင်းရပါတယ်။ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းအရ လျှောက်လွှာတင်ပြီး နှစ်လလောက်အကြာမှာ ဆ.မ မှတ်ပုံတင်ကတ်ပြားလေးကို မှတ်ပုံတင်နံပါတ်နဲ့ တကွ သက်ဆိုင်ရာက ထုတ်ပေးပါတယ်။ အဲဒီကြာတဲ့ နှစ်လကို စပ်ကူးမပ်ကူး ကာလရယ်လို့ ဆိုချင်ပါတယ်။

ဒေါက်တာ DAS ဟာ ဆ.မ မှတ်ပုံတင်လျှောက်ထားပြီး မှတ်ပုံတင်ကတ်ပြားမရခင် မိမိဆေးခန်းဖွင့်ရန်ရည်ရွယ်ထားတဲ့ နယ်မြို့ငယ်လေး တစ်ခုကိုသွားပြီးတော့ ဆေးခန်း အဆောက်အုံကို ပြင်နေပါတယ်။ အဲဒီမှာ ဒေါက်တာ DAS ဟာ ဆ.မ လက်မှတ်မရှိဘဲ ဆေးခန်းဖွင့် နေပါတယ် ဆိုပြီး တစ်စုံတစ်ယောက်က မြို့နယ်ဆရာဝန်ကို သွားတိုင်လို့ မြို့နယ်ဆရာဝန်က ဒေါက်တာ DAS ကိုခေါ်တွေ့ပါတယ်။

မြို့နယ်ဆရာဝန်က သဘောကောင်းသူဖြစ်ပြီး ဒေါက်တာ DAS ကို ရှင်းပြတာကတော့ ဆေးခန်းဆေးသုတ်ပြီးရင် လူနာကိုဆေးမကုဘဲ နေပါဦး။ ဆေးတွေဘာတွေ ဝယ်ထားနှင့် ပေါ့။ စပ်ကူးမပ်ကူးကာလမှာ ဆေးကုမယ်ဆိုရင် မြို့နယ်ဆရာဝန်အနေနဲ့ ကတော့ ကန့်ကွက်စရာ မရှိဘူး။ ဒါပေမဲ့ တစ်စုံတစ်ယောက်က တရားဝင်တိုင် လာပြီဆိုတော့ DAS ဆေးခန်းဖွင့်တာကို မနှစ်မြို့တဲ့ လူတစ်ယောက်ယောက်တော့ရှိနေပြီ။ ဒီတော့ ပြဿနာဆိုတာ ထိပ်တိုက်မတွေ့ဘဲ ရှောင်တာကောင်းပါတယ်ဆိုလို့ အဲဒီ စပ်ကူးမပ်ကူးကာလနှစ်လမှာ ဆေးမကုဘဲ ဆေးဝါး ဝယ်ယူခြင်း၊ ဆေးပစ္စည်း၊ ခွဲစိတ်ကိရိယာများ ဝယ်ယူခြင်း၊ ဆေးခန်းပရိဘောဂ ဝယ်ယူခြင်း စတာတွေပဲ လုပ်ခဲ့ရပါတော့တယ်။ ဆ.မ ကတ်ပြားမရှိပဲ ဆေးမကုရဘူးဆိုတော့ အလုပ်သင် ဆရာဝန်လုပ်ပြီးတဲ့ ဆရာဝန်တစ်ယောက်ဟာ ဘယ်တော့မှ (ဆ.မ) မရနိုင်တဲ့ ဒေါက်တာရမ်းကု တွေနဲ့ တစ်တန်းတည်း ဖြစ်သွားလို့ အီလည်လည်တော့ ခံစားရပါတယ်။

နောက်ဥပမာတစ်ခုကိုပေးချင်တာကတော့ လူငယ်တစ်ယောက်ဟာ တက္ကသိုလ်တစ်ခုရဲ့ နောက်ဆုံးနှစ်စာမေးပွဲအောင်တယ်။ အောင်စာရင်း ထွက်ပြီဆိုပါစို့။ ဒါပေမဲ့ ဘွဲ့လက်မှတ်ကတော့ လက်ထဲမရောက်သေးဘူး။ ဘွဲ့နှင်းသဘင်မကျင်းပရသေးရင် ဘွဲ့လက်မှတ်လက်ထဲမှာ မရသေးဘူးပေါ့။

နောက်ဆုံးနှစ် စာမေးပွဲအောင်စာရင်းထွက်ပြီးနောက် ဘွဲ့နှင်းသဘင် ကျင်းပဖို့ ဆိုတာ ကလည်း ခြောက်လတန်သည် ၊ တစ်နှစ်တန်သည် စောင့်ရတတ်ပါတယ်။ အဲဒီအတောအတွင်းကို စပ်ကူးမပ်ကူးကာလ လို့ ခေါ်နိုင်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီကာလအတွင်းမှာ အဲဒီလူငယ်က မင်္ဂလာဆောင်ရင် မင်္ဂလာဆောင်ဖိတ်စာမှာ သတို့ သားအမည်နောက်မှာ ဘွဲ့ဒီဂရီ (ဥပမာ - BA) ရယ်လို့ ထည့်တော့မှာ ပါ။

အသင်းအဖွဲ့တို့ ၏ စပ်ကူးမပ်ကူးကာလ

ပထမဦးစွာ စပ်ကူးမပ်ကူးကာလမရှိတဲ့ အသင်းမျိုးကို အရင်ဆုံး ဥပမာပေးချင်ပါတယ်။ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံမှာ လမ်းသရဲဂိုဏ်းတစ်ခုဟာ ဘယ်တော့မှ အသိအမှတ်ပြု တရားဝင်အသင်း ဖြစ်လာမှာ မဟုတ်လို့ စပ်ကူးမပ်ကူးကာလရယ်လို့ တော့ မရှိပါဘူး။ ပရဟိတ အကျိုးပြုလုပ်ငန်း အသင်းတွေကတော့ အသင်းမှတ်ပုံတင် လျှောက်ရရင်ရလိမ့်မယ် ထင်ပါတယ်။ တိုက်ကြက် ဝါသနာရှင်များ အသင်းဆိုပြီး မှတ်ပုံတင်လျှောက်ရင်တော့ ကြက်တိုက်တာဟာ လောင်းကစားတာ ဖြစ်လို့ မှတ်ပုံတင်ရပြီး အသိအမှတ်ပြုခံရမယ် မထင်ပါ။

နိုင်ငံအကျိုးပြု အသင်းတွေကတော့ စပ်ကူးမပ်ကူးကာလမှာ နိုင်ငံတော် ကောင်းကျိုး အတွက် ဘယ်လိုဆောင်ရွက်မလဲဆိုတဲ့ လှုပ်ရှားဟန်တွေဟာ ဥပဒေဘောင်ထဲကနေ ဘောင်ဝင်နေရင် အကောင်းဆုံးပါပဲ။

အသင်းတွေဟာ မှတ်ပုံတင်ရပြီးပြီး ဆိုရင်တော့ အသင်း ရယ်လို့ ကင်ပွန်းတပ်နိုင်ပါတယ်။ မှတ်ပုံတင်မရသေးရင် ကွန်ရက် (Network) လို့ ကင်ပွန်း တပ်တာ ပိုကောင်းပါတယ်။

မှတ်ပုံတင်ရပြီးတဲ့ အသင်းတစ်ခုလှုပ်ရှားဟန်ကတော့ ဥက္ကဋ္ဌ၊ အလုပ်အမှုဆောင်တွေကို ရွေးချယ်တင်မြှောက်ရပါတယ်။ Elected လုပ်တယ်ဆိုသင့်ပါတယ်။ စပ်ကူးမပ်ကူးကာလအသင်းရဲ့ လှုပ်ရှားဟန်ကတော့ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် တင်မြှောက်ခံရမယ့် ပုဂ္ဂိုလ်ကိုလျာထားတယ်။ Nominated လုပ်တယ်ဆိုလို့ ဆိုသင့်ပါတယ်။ မှတ်ပုံတင်ရပြီး အသင်းကတော့ အသင်းရုံးဖွင့်လုပ်သင့်ပါတယ်။ စပ်ကူးမပ်ကူးအသင်းကတော့ အသင်းရုံးကို ပြင်ဆင်သင့်ပါတယ်။ ဥပမာ ဆေးသုတ်တာတို့ ၊ ပရိဘောဂဝယ်တာတို့ ဖြစ်ပါတယ်။

မှတ်ပုံတင်ရပြီး အသင်းဟာ အသင်းအနေနဲ့ ပရဟိတလုပ်ငန်း လုပ်ကြပါတယ်။ စပ်ကူးမပ်ကူးကာလမှာ တော့ နိုင်ငံသားတစ်ယောက် အနေနဲ့ နိုင်ငံအကျိုးပြုလုပ်ငန်း လုပ်နိုင် ပါတယ်။ ဥပမာ - ဆိုက်ကားသမား၊ TAXI သမားကို ကွန်ဒုံးဖြန့်ဝေရန်မှာ HIV ကာကွယ်ရေး အသင်းမှတ်ပုံတင်ရမှ ဖြန့်ဝေရမယ် မဟုတ်ပါဘူး။ ပြည်သူတစ်ယောက်က တခြားပြည်သူ တစ်ယောက်ကို ကွန်ဒုံးတစ်ဘူး လက်ဆောင်ပေးလို့ ရပါတယ်။ ကျန်းမာရေးအသင်းတစ်ခုဟာ မှတ်ပုံတင်ရပြီဆိုရင် ပညာပေးသင်တန်းများ (Training) များ ဆောင်ရွက်နိုင်ပါတယ်။ စပ်ကူးမပ်ကူးကာလအသင်း ဆိုရင်တော့ Training Module ခေါ်သင်တန်းသင်ရိုးများ ရေးဆွဲနေ သင့်ပါသည် ။ လောကကြီးမှာ ပြန်လည်၍ မရနိုင်သော အရာ နှစ်ခုရှိတယ်လို့ မှတ်သားဖူးပါတယ်။ ၎င်းအရာနှစ်ခုကတော့ အချိန်နှင့် မိဘဖြစ်တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ဒီတော့ ဆ.မ မရသေးတဲ့ ဆရာဝန်ပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ဘွဲ့နှင့်သဘင်မတက်ရသေးတဲ့

ဘွဲ့စာမေးပွဲအောင်ပြီး သူပဲဖြစ်ဖြစ်၊ မှတ်ပုံတင် မရသေးဘဲ အသင်းပဲဖြစ်ဖြစ် အလုပ်လုပ်ရန် ပြင်ဆင်မှုများကို ပြုလုပ်ထားသင့်ပါတယ်။

ဘာကြောင့် လဲဆိုတော့ အချိန်သည် လူကိုမစောင့်ဟူသော စကားပုံအရ လူတစ်ယောက်ဟာ နှစ်လလောက် စပ်ကူးမပ်ကူးကာလမှာ နေခဲ့ရလို့ သူ့အတွက်သေမင်းက နှစ်လနောက်ဆုတ်ပေးမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ သူရဲ့ သေနေ့စေ့တဲ့ အချိန်ကာလအတိုင်း သေမှာ ပါပဲ။

လွတ်လပ်ရေးရခါနီးဆဲဆဲတုန်းက ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းပြောခဲ့ဖူးတဲ့ စကားတစ်ခွန်းကတော့ “လွတ်လပ်ရေးရပြီးရင် ဖွံ့ဖြိုးပြီးနိုင်ငံတွေက ခြေလှမ်းတစ်လှမ်းလှမ်းရင် ကျုပ်တို့ နိုင်ငံက ခြေလှမ်း ဆယ်လှမ်း၊ ဆယ့်ငါးလှမ်းလောက်လှမ်းနိုင်ပါမှ နောင်နှစ်ပေါင်း ၁၀ နှစ်၊ ၁၅နှစ် အကြာမှာ အဲဒီ နိုင်ငံတွေနဲ့ တန်းတူလောက်ပဲ ရှိဦးမယ်လို့ ” ဆိုပါတယ်။

ဒီတော့ သူများ ထက် ဆယ်ဆ၊ ဆယ့်ငါးဆ ပိုပြီးကြိုးစားရမယ်ဆိုတော့ အချိန်ဟာတန်ဖိုး ရှိလှပါတယ်။ သို့ပါ၍ စပ်ကူးမပ်ကူးကာလမှာ ဥပဒေဘောင်ထဲကနေ၍ လုပ်လို့ ရတဲ့ ပြင်ဆင်မှုမျိုးကတော့ လုပ်ထားသင့်တယ် ရယ်လို့ ဆိုချင်ပါကြောင်း။

အခန်း (၂)
အသင်းဆိုသည် မှာ

အသင်း

ရည်ရွယ်ချက်တူညီသော လူများကို စုစည်းထားသော အစုဖြစ်သည်

။

ဥပမာ - နာရေးကူညီမှုအသင်း = နာရေးကိစ္စများ တွင်
ကူညီလိုသူများကို စုစည်းထားခြင်း ဖြစ်၏။ တူညီသော ဝါသနာ၊ ရည်ရွယ်ချက်တို့ အရ စုဝေးကြသူများ

လူစု

ချိန်းဆိုထားခြင်းမရှိဘဲ တစ်နေရာတည်းတွင်
ရောက်နေသောလူများ ဖြစ်၏။

ဥပမာ - ရုပ်ရှင်ရုံထဲ ရောက်နေသော ပရိသတ်

အဖွဲ့

တာဝန်အရစုဝေးကြသူများ

ဥပမာ - ကုမ္ပဏီဝန်ထမ်းများ ၊ မီးသတ်ရဲဘော်များ

	အသင်း	အဖွဲ့အစည်း
ရည်ရွယ်ချက်	တူညီသောပန်းတိုင်း တစ်ခု သို့ရောက်ရန်	ပေးအပ်သော တာဝန်ကို ကျေ ပွန်အောင်ထမ်းဆောင်ပြီး လခ ထုတ်ရန်
ပေါင်းစည်းမှု ပုံသဏ္ဌာန်	စိတ်တူကိုယ်တူဖြစ်သဖြင့် စိတ်ချင်းပေါင်းစည်းသည်	တာဝန်အရ အလုပ်တစ်ခုကို အတူလုပ်ကြသည်

အသင်းသားတစ်ယောက်၏ စိတ်ဓာတ်

- အသင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်အောင်မြင်အောင်သာ အာရုံပြု၏။
- တစ်ဦးကောင်းတစ်ယောက်ကောင်း အောင်မြင်ရန်မလို။
- အသင်း၏ အောင်မြင်မှုသည် မိမိ၏ အောင်မြင်မှုပင် ဖြစ်၏။
- မိမိ၏ အသင်းမှ အခြားသူတစ်ယောက် အောင်မြင်စေရန် အခွင့်အလမ်းများ ဖန်တီးပေး၏။
- အသင်းဝင်အချင်းချင်း ပြိုင်ဆိုင်မှုမရှိ။
- အသင်းဝင်ချင်းလက်တွဲခေါ်သည် ။
- အပေးအယူမျှမျှ အလုပ်လုပ်၏။
- အချိတ်အဆက် မိမိ အလုပ်လုပ်၏။
- မိမိနာမည်ကြီးရန်မလို။ ဘုံရည်ရွယ်ချက်အောင်မြင်လျှင် ကျေနပ်၏။ အဘယ့်ကြောင့် ဆိုသော် ဘုံရည်ရွယ်ချက်သည် မိမိ၏ ရည်ရွယ်ချက်ပင် ဖြစ်၏။

အဖွဲ့အစည်း organization သည် တန်ဖိုးရှိသလား၊ အသင်း Team သည် တန်ဖိုးရှိ သလား ? မေးပါသော် ယေဘုယျအားဖြင့် Team သည် စွမ်းဆောင်ရည်မြင့်မား၏။ သို့သော် ထို့ထက်မြင့်သည် မှာ

အသင်းစိတ်ဓာတ်ရှိသောအဖွဲ့သည်
အသင်းထက်စွမ်းဆောင်ရည်မြင့်ပြီး
တန်ဖိုးအရှိဆုံး ဖြစ်၏။

An organization with team spirit is the most valuable one.

အချိတ်အဆက်ဆိုသည် မှာ

-ဥပမာ

-Transfer in and transfer out အချိတ်အဆက်မိခြင်း

ဌာနတို့ ၏ အထက်ရာရှိနှင့်

အသင်းတို့ ၏ ခေါင်းဆောင်ဘယ်လိုကွာသလဲ

ယနေ့လူငယ်တို့ သိရှိရန် အထက်အရာရှိနှင့် ခေါင်းဆောင်ကွာခြားပုံကို ဥပမာပေး တင်ပြ လိုက်ပါသည် ။

တစ်ခါတုန်းက ကုမ္ပဏီတစ်ခုရဲ့ မြို့နယ်အဆင့်ရုံးတစ်ရုံးမှာ မြို့နယ်အရာရှိဦးတင်ဝင်း (နာမည်လွှဲထား) ဆိုသူ အလုပ်တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သည် ။ ၎င်းရုံး၌ ရုံးဝန်ထမ်း ၁၅ ဦးရှိပါသည် ။

မြို့နယ်အရာရှိ ဦးတင်ဝင်းက လူရိုးလူဖြောင့်တစ်ဦးဖြစ်ပြီး ငယ်သားဝန်ထမ်းများကို ရိုးသားရန်နှင့် ကြိုးစားရန် ဆုံးမသည် ။ ရုံးဝန်ထမ်း ၁၅ဦးနက် ၅ ဦးက အယူအဆတစ်မျိုး သူတို့ က ဘဝတွင် ရိုးသားမှုသည် တန်ဖိုးရှိသည် ဟု ယုံကြည်ယူဆ၍ မြို့နယ်အရာရှိ ဦးတ

င်ဝင်းကို ကြည်ညိုလေးစားပြီး ရိုးသားကြိုးစားနေထိုင်ကြသည် ။ ကျန်သည့် ဝန်ထမ်း ၁၀ ဦးက ကွဲလွဲသော အယူအဆရှိသည် ။ သူတို့ က ရိုးသားရင် ထမင်းငတ်မည်ဟု ယူဆသည် ။ မြို့နယ်အရာရှိ ဦးတင်ဝင်း၏ ဆုံးမမှုကို မနာခံကြ။ ၎င်း ၁၀ ဦးက ဌာနပစ္စည်း အလွဲသုံးစားလုပ်သည်ကို မြို့နယ်အရာရှိ ဦးတင်ဝင်းက တစ်ခါက ဖမ်းမိသွားဖူး၍ ဌာနပစ္စည်း ပြန်လျော်ပေးရပြီး သတိပေးခံခဲ့ရဖူးပါသည် ။ ၎င်းမရိုးမသားလုပ်သူ ၁၀ ဦးတွင် မောင်အေးလင်းသန်း (နာမည်လွှဲထား) ဆိုသူသည် အဆိုးဆုံးဖြစ်သည် ။ မောင်အေးလင်းသန်းက မရိုးသားတဲ့ အပြင် ရိုင်းလည်း ရိုင်းတယ်။ အထက်အရာရှိကို မခန့်လေးစား အမူအရာများ လည်း ပြတတ်တယ်။ တစ်ခါကျတော့ သူက မြို့နယ်အရာရှိဦးတင်ဝင်းကို ဆရာသမားအဖြစ် မသတ်မှတ်ဖူးဆိုပြီး ဦးတင်ဝင်းကြားလောက်တဲ့ လူကို တမင်ပြောတယ်။ ဒါကို ရိုးသားတဲ့ ဝန်ထမ်း ၅ ယောက်ကလည်း အရင်ကြားတော့ မခံနိုင်ဘူး။ ဒီတော့ ဦးတင်ဝင်းကို ဆရာ့ကိုတော့ ဒီလို ပြောတယ်ဆိုပြီး တိုင်တယ်။ ဦးတင်ဝင်းက စိတ်မဆိုးဘူး။ အထက်အရာရှိနဲ့ ခေါင်းဆောင် ကွာခြားချက်ကို ရိုးသားတဲ့ တပည့် ၅ ဦးအား သင်ပေးခဲ့သည် ။

ခေါင်းဆောင်နှင့် အထက်အရာရှိ ဘယ်လိုကွာလဲ

-ခေါင်းဆောင်ဟူသည် ငယ်သားတို့ က အသိအမှတ်ပြုခြင်းခံရ၍ ခေါင်းဆောင် ဖြစ်လာသည် ။ အထက်အရာရှိဟူသည် အမိန့်စာဖြင့် ခန့်အပ်ခြင်းခံရ၍ အထက်အရာရှိ ဖြစ်လာသည် ။

-ခေါင်းဆောင်တို့ သည် မိမိတို့ ကိုယ်တိုင် မှန်သောအလုပ်ကို လုပ်နေကြသည် ။ အထက်အရာရှိတို့ သည် မှန်သောအလုပ်ကိုလုပ်ကြရန် ငယ်သားတို့ အား တိုက်တွန်း ကြသည် ။

-ရာထူးမြင့်တိုင်း ခေါင်းဆောင်မဟုတ်။ အထက်အရာရှိတို့ သည် မြင့်သောရာထူး၌ အမြဲနေကြသည် ။

-ခေါင်းဆောင်နှင့် နောက်လိုက်ဆက်နွယ်မှုမှာ နောက်လိုက်တို့ က ခေါင်းဆောင်တို့ အား ကြည်ညိုလေးစား၍ နောက်လိုက်လုပ်နေကြခြင်း ဖြစ်သည် ။ အထက်အရာရှိနှင့် ငယ်သားဆက်နွယ်မှုမှာ ငယ်သားတို့ က လခရ၍ ငယ်သားအဖြစ် ဆောင်ရွက် နေကြသည် ။

-ခေါင်းဆောင်ကို မည်သူကမျှ အမိန့်စာထုတ်၍ ခေါင်းဆောင်အဖြစ် မှ ရပ်စဲလို့ မရပါ။ နောက်လိုက်တို့ က မကြည်ညိုမလေးစားတော့ရင် ခေါင်းဆောင်အဖြစ်က အလိုလို ရပ်စဲသည် ။ အထက်အရာရှိတို့ မည်သည့် အလုပ်ရှင်က အမိန့်စာထုတ်၍ အလုပ်ထုတ် သော် အလုပ်ပြုတ်သည် ။ လက်အောက်ငယ်သားတို့ က မကြည်ညိုရုံနှင့် အလုပ်ပြုတ် မသွား ။

-လူမိုက်တို့ ၌ ခေါင်းဆောင်မရှိ၊ ဝန်ထမ်းလုပ်လျှင်တော့ အထက်အရာရှိဆိုသည် မှာ အမြဲတမ်းရှိနေမည်။

-လူတိုင်းသည် မိမိ၏ ခေါင်းဆောင်ကို မိမိရွေးချယ်ခွင့်ရှိသည် ။ လက်အောက် ငယ်သားကတော့ မိမိ၏ အထက်အရာရှိ ဘယ်သူဖြစ်ရမယ်ဆိုတာ ရွေးချယ်ခွင့်မရှိပါ။

-ခေါင်းဆောင်တို့ သည် ကိုယ်ပိုင်ပစ္စည်းမှာ မှန်သောအလုပ်ကိုလုပ်ခြင်း၊ အနစ်နာခံခြင်း၊ ရှေ့ဆောင်နိုင်ခြင်းတို့ ဖြစ်သည် ။ အထက်အရာရှိတို့ ၏ ကိုယ်ပိုင်အရည်အချင်းမှာ ဘွဲ့၊ ဒီဂရီ၊ လုပ်သက်အတွေ့အကြုံတို့ ဖြစ်ကြသည် ။

-ခေါင်းဆောင်ဆိုသည် မှာ မှန်တာလုပ်နေသော လူတစ်ယောက်ဖြစ်သော်လည်း ပတ်ဝန်းကျင်က မိမိကိုမယုံကြည်၊ မလေးစား၍ မိမိနောက်

လိုက်မလုပ်သော် အနေသာချည်း၊ အထက်အရာရှိဆိုသည် ကတော့ လက်အောက်ငယ်သား မဟုတ်တာ လုပ်ရန် အမုန်းခံဆုံးမရမယ့် တာဝန်ရှိသည်။ ။

ခေါင်းဆောင်တစ်ယောက် ဖြစ်လာပုံ အဆင့်ဆင့် (ဥပမာ) -ထိုလူတစ်ဦးက မှန်ကန်ကောင်းမွန်သော အလုပ်ကိုလုပ်သည်။ ။

-ထိုသူသည် အများ ၏ စောင့်ကြည့်ခြင်းခံရသည်။ ။

-မှန်ကန်ကောင်းမွန်သော အလုပ်များကို လုပ်နေခြင်းကြောင့် လေးစားခြင်းခံရသည်။ ။

-သူ့ကိုအားကျ၍ သူလုပ်သလိုလုပ်ကြသည်။ ။ သို့မဟုတ် သူ၏ နောက်လိုက် လုပ်ကြ သည်။ ။

-သူသည် ခေါင်းဆောင်ဖြစ်လာသည်။ ။

အထက်အရာရှိတစ်ယောက် ဖြစ်လာပုံ အဆင့်ဆင့် (ဥပမာ) -ဌာနတစ်ခုမှ အရာရှိ အလုပ်ခေါ်ကြော်ငြာသည်။ ။

-အရာရှိ အလုပ်လိုချင်သူတို့ လျှောက်လွှာတင်ကြသည်။ ။

-အင်တာဗျူး၊ ရေးဖြေစာမေးပွဲဖြေကြသည်။ ။

-အင်တာဗျူးရမှတ်၊ ရေးဖြေရမှတ်၊ ဘွဲ့ဒီဂရီ၊ အလုပ်အတွေ့အကြုံတို့ ကြောင့် ထိုက်တန်သူတစ်ယောက် အလုပ်ရသွားသည်။ ။

-သက်ဆိုင်ရာ ငယ်သားဝန်ထမ်းများကို အုပ်ချုပ်စီမံရသည်။ ။

-အထက်အရာရှိဖြစ်သည်။ ။

ထို့ကြောင့် ဤဥပမာ၌ မြို့နယ်အရာရှိတစ်ဦးတင်ဝင်းသည် လူဆိုးဝန်ထမ်း အေးလင်းသန်း ၏ အထက်အရာရှိဖြစ်သည်။ ။ ခေါင်းဆောင်မ

ဟုတ်။ ရိုးသားတဲ့ ဝန်ထမ်း ၅ဦးရဲ့ ခေါင်းဆောင်ဆိုလည်း ဟုတ်တယ်။ အထက်အရာရှိဆိုလည်း ဟုတ်တယ်။

သူတို့ ရုံးလေးနားက လက်ဖက်ရည်ဆိုင်တစ်ဆိုင်ရှိတယ်။ လက်ဖက်ရည်ဆိုင်ပိုင်ရှင်လေး မောင်သက်နိုင်ကတော့ မြို့နယ်အရာရှိ ဦးတင်ဝင်းရဲ့ ရိုးသားမှုကိုသိ၍ ဦးတင်ဝင်းကို အားကျလေးစားသည် ။ သူလည်း ရိုးသားကြိုးစားသည် ။ ဒီတော့ မြို့နယ်အရာရှိ ဦးတင်ဝင်းသည် လက်ဖက်ရည်ဆိုင်ရှင် မောင်သက်နိုင်၏ ခေါင်းဆောင်ဖြစ်သည် ။ အထက်အရာရှိတော့ မဟုတ်။

လူဆိုးဝန်ထမ်းက ဆရာသမားတို့ မသတ်မှတ်နိုင်ဘူးလို့ ဦးတင်ဝင်းကိုပြောတာ စိတ်ဆိုးစရာမဟုတ်။ ခေါင်းဆောင် မဟုတ်ဘူး လို့ ပြောတာဖြစ်တယ်။ ၎င်းငယ်သားဝန်ထမ်း၌ ခေါင်းဆောင်မရှိ။

ဦးတင်ဝင်းက အထက်အရာရှိနှင့် ခေါင်းဆောင်ကွာခြားပုံကို အထက်ပါအတိုင်း ရှင်းပြခဲ့သည် ။ သင်ခန်းစာယူရန်မှာ အောက်ခြေ ဝန်ထမ်းတို့ သည် မိမိ၏ အထက်အရာရှိ မန်နေဂျာ တို့ အား မလေးစားလျှင် ၎င်းတို့ သည် Leader မဟုတ်လော့။ သို့သော် အထက်အရာရှိ(Superior Officer) ဖြစ်နေ၍ လေးစားသည် ဖြစ်စေ၊ မလေးစားသည် ဖြစ်စေ၊ သူ၏ ညွှန်ကြားချက်အတိုင်း နာခံရန် တာဝန်ရှိသည် ဟု ဆိုချင်ပါကြောင်း . . . ။